

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GESKIEDENIS

EKSAMENRIGLYNE

GRAAD 12

2017

Hierdie riglyne bestaan uit 11 bladsye.

INHOUDSOPGAWE

	BLADSY
1. INLEIDING	3
2. ASSESSERING IN GRAAD 12 VOORGESKREWE ONDERWERPE	4 5
3. ASSESSERING VAN BRONGEBASEERDE VRAE	7
4. ASSESSERING VAN OPSTELVRAE	9
5. SLOT	11

1. INLEIDING

Die Kurrikulum- en Asseseringsbeleidsverklaring (KABV) vir Geskiedenis beskryf die aard en doel van die vak Geskiedenis. Dit gee leiding aan die filosofie wat die basis is van die onderrig en assessering van die vak in graad 12.

Die doel van hierdie Eksamensriglyne is om:

- Duidelikheid te gee oor die diepte en omvang van die inhoud wat in die graad 12 Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) -eksamen in Geskiedenis geassesseer gaan word.
- Bystand te verleen aan onderwysers om leerders doelmatig vir die eksamens voor te berei.

Hierdie dokument gee aandag aan die finale graad 12 eksterne eksamens. Dit behandel op geen vlak die Skoolgebaseerde Assessering (SBA) nie.

Hierdie Eksamensriglyne moet gelees word saam met:

- *Die Nasionale Kurrikulumstelling (NKS) se Kurrikulum- en Asseseringsbeleidsverklaring (KABV): Geskiedenis*
- *Die Nasionale Protokol vir Assessering: 'n Addendum tot die beleidsdokument, die Nasionale Senior Sertifikaat: 'n Kwalifikasie op Vlak 4 op die Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) rakende die Nasionale Protokol vir Assessering (Graad R–12)*
- *Nasionale beleid met betrekking tot die program- en promosievereistes van die Nasionale Kurrikulumstelling, Graad R–12*

2. ASSESSERING IN GRAAD 12

Assessering in die VOO-fase bestaan uit opstel- en brongebaseerde vrae.

Die struktuur van die eksamenvraestelle is soos volg:

- In die September-eksamen (proef-) en finale eksterne eksamen word van graad 12-leerders verwag om **TWEE** vraestelle van **3 uur** elk te skryf. Albei vraestelle bestaan uit 'n AFDELING A en AFDELING B.
- AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Kandidate moet ten minste **EEN BRONGEBASEERDE** vraag in elke vraestel beantwoord.
- AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae. Daar word van kandidate verwag om ten minste **EEN OPSTEL**-vraag in elke vraestel te beantwoord.
- Altesaam word daar van kandidate verwag om **DRIE** vrae te beantwoord, soos volg:

EEN brongebaseerde vraag en EEN opstelvraag. Die derde vraag kan of 'n brongebaseerde of 'n opstelvraag wees. Opstel- en brongebaseerde vrae tel 50 punte elk.
- Die totaal vir elke vraestel is 150.

Die voorgekrewe onderwerpe vir 2017 tot 2019 sal soos volg geassesseer word:

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE VRAESTEL 1 (EEN vraag per onderwerp sal opgestel word)	AFDELING B: OPSTELVRAE VRAESTEL 1 (EEN vraag per onderwerp sal opgestel word)
<p>1. Uitbreiding van die Koue Oorlog:</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die Kubaanse Missielkrisis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die rol van die VSA en USSR in Kuba • Die Kubaanse Missielkrisis • Insluiting en waagmanskap: Kuba as 'n voorbeeld • Wie was te blameer vir die Koue Oorlog in Kuba? 	<p>1. Die Koue Oorlog:</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Gevallestudie: China</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inleiding: Vestiging van Kommunistiese China in 1949 (Agtergrond) • Kulturele revolusie • Chinese verhoudings met die Sowjetunie en die VSA vanaf 1949 tot 1973 • China se verhouding verander teenoor buurstate: Tibet, Indië, Viëtnam, Taiwan (in breë trekke) • China as 'n supermoondheid (in breë trekke) • China se ekonomiese bevryding in verhoudings met die res van die wêreld sedert Mao se dood
<p>2. Onafhanklike Afrika</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Afrika in die Koue Oorlog: Gevallestudie: Angola</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angola: Kolonialisme en onafhanklikheid • Uitbreek van burgeroorlog in 1974 (MPLA en UNITA) • Redes vir en aard van betrokkenheid in Angola (USSR, VSA, Kuba, China, Suid-Afrika); impak op stabiliteit in die streek • Belangrikheid van die Slag van Cuito Cuanavale 1987 en 1988 	<p>2. Onafhanklike Afrika</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Vergelykende gevallestudies van die Kongo en Tanzanië</p> <ul style="list-style-type: none"> • Watter idees het die onafhanklike state beïnvloed? • Politieke, ekonomiese, maatskaplike/sosiale en kulturele suksesse en uitdagings wat deur die Kongo en Tanzanië in die gesig gestaar is
<p>3. Burgerlike protes van die 1950's tot die 1970's</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die Swartmagbeweging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redes vir die Swartmagbeweging • Stigting van die Black Panther Party • Rol van Stokely Carmichael en Malcolm X • Korttermyn- en langtermynvoordele 	<p>3. Burgerlike protes van die 1950's tot die 1970's</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die VSA Burgerregtebeweging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redes en oorsprong van die Burgerregtebeweging in die VSA • Rol, impak en invloed van Martin Luther King Jr. • Vorms van weerstand deur burgerlike ongehoorsaamheid: Montgomery-busboikot, sloerstakings, optogte-insluitend na die Lincoln-gedenkteken, Birmingham-veldtog en Selma Montgomery-optogte • Skooldesegregasie • Korttermyn- en langtermynvoordele

VRAESTEL 2 (EEN vraag per onderwerp sal opgestel word)	VRAESTEL 2 (EEN vraag per onderwerp sal opgestel word)
<p>1. Burgerlike weerstand, 1970's tot 1980's: Suid-Afrika</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Swartbewussyn daag die apartheidsstaat uit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die aard en doelwitte van Swartbewussyn • Die rol van Steve Biko • Swartbewussynsbeweging (SBB) • Die uitdaging van Swartbewussyn se idees wat aan die staat gestel is • Die 1976 Soweto-opstand – kortliks, verwysend na die invloed van die SBB op die studente • Die erflating van Swartbewussyn op die Suid-Afrikaanse politiek 	<p>1. Burgerlike weerstand, 1970's tot 1980's: Suid-Afrika</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die krisis van apartheid in die 1980's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeringspogings om apartheid te hervorm • Internasionale reaksie • Internasionale anti-apartheidsbewegings • Anti-apartheidsbewegings in Brittanje en Ierland • Aktiwiteite van die Bewegings: sport-boikotte; kulturele boikotte; akademiese boikotte; verbruikersboikotte; disinvestering, sanksies; bevry-Mandela-veldtog • Steun vir die anti-apartheid stryd in Suid-Afrika: Frontlinie-state
<p>2. Die koms van demokrasie na Suid-Afrika en die aanvaarding van die verlede</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die WVK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redes vir die WVK verhoor • Die debatte oor die WVK • Positiewe aspekte van die WVK • Amnestie en Vergoeding • Reaksie van politieke partye op die WVK en die finale verslag van die WVK 	<p>2. Die koms van demokrasie na Suid-Afrika en die aanvaarding van die verlede</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die onderhandelde ooreenkoms en die Regering van Nasionale Eenheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin van onderhandelings 1990–1991 • Onderbreking in onderhandelings • Veelparty-onderhandelingsproses hervat • Voortslepende geweld • Finale pad na demokrasie 1994
<p>3. Die einde van die Koue Oorlog en 'n nuwe wêreldorde 1989 tot die hede</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Nuwe Wêreldorde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is globalisasie? • Opkomende ekonomieë en verskillende vorms van kapitalisme: BRICS • Suid-Afrika se sukses om volkskaalse burgeroorlog te vermy en President Mandela se beleid van versoening • Reaksies op globalisering 	<p>3. Die einde van die Koue Oorlog en 'n nuwe wêreldorde</p> <p><u>Vraagfokus:</u> Die einde van die Koue Oorlog: Die gebeure van 1989</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gorbachev se hervormings in die Sowjetunie • Die disintegrasie van die Sowjetunie • Keerpunt in Suid-Afrika (die val van die Sowjetunie en die impak daarvan op Suid-Afrika)

3. ASSESSERING VAN BRONGEBASEERDE VRAE

In die assessering van leerders se vermoë om met historiese bronne te werk, moet kognitiewe vlakke saam die bygaande historiese vaardighede en die gewigstoekening van vrae oor alle grade in aanmerking geneem word. Die volgende tabel toon 'n uitbreiding hiervan.

KOGNITIEWE VLAKKE	HISTORIESE VAARDIGHEDE	GEWIGSWAARDE VAN VRAE	TIPIESE VRAE
VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek inligting uit bronne • Selektoring en organisasie van relevante inligting uit bronne • Definieer historiese begrippe/terme 	30% (15)	<ul style="list-style-type: none"> • Watter inligting in die bron vertel jou van ...? • Haal TWEE redes uit die bron aan ... • Wat verstaan jy onder die term ...?
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretasie van bewyse uit bronne • Verduidelik inligting verkry uit bronne • Analiseer bewyse uit bronne 	40% (20)	<ul style="list-style-type: none"> • Watter boodskap word deur die spotprenttekenaar oorgedra rakende ...? • Verduidelik in jou eie woorde ... • Waarom, dink jy, ...?
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Interpreteer en evalueer bewyse uit bronne • Skakel met bronne om bruikbaarheid, betroubaarheid, eensydigheid en beperkings vas te stel • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en perspektiewe in die bronne en kom tot onafhanklike gevolgtrekkings 	30% (15)	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik tot watter mate die bewyse in Bron 1A ... • Vergelyk die bewyse in Bron 2A en 2B en verduidelik die verskille ... • Lewer kommentaar op die bruikbaarheid/ tekortkominge/ betroubaarheid van die inligting in Bron 3C en 3D ...

In die assessering van brongebaseerde vrae moet die volgende in berekening gebring word met betrekking tot die **kognitiewe vlakke** en die **bewoording van tipiese vrae**:

- **Alle Vlak 1**-tipe vrae vereis van leerders om inligting uit bronne te onttrek en om historiese konsepte te definieer. Hierdie vrae sal 'n maksimum van 2 punte tel. Werkwoorde wat gebruik sal word om brongebaseerde vrae te stel sal saam met ander insluit, lys, haal aan, identifiseer, benoem. Tipiese vrae kan byvoorbeeld gestel word soos: Watter inligting in die bron vertel oor ...? Haal VIER redes aan waarom ... Wat verstaan jy onder die begrip ...?
- **Alle Vlak 2**-vrae vereis van leerders om te interpreteer, analiseer en om te gaan met bewyse uit die bronne. Hierdie vrae sal 'n maksimum van tussen 4 tot 6 punte tel. Werkwoorde wat gebruik sal word om brongebaseerde vrae te stel sal saam met ander insluit, verduidelik, lewer kommentaar, beskryf en organiseer inligting uit die bronne op 'n logiese wyse. Tipiese vrae kan byvoorbeeld gestel word soos: Watter boodskap dra die spotprenttekenaer oor ...? Verduidelik in jou eie woorde ... Waarom dink jy ...?
- **Alle Vlak 3**-vrae vereis van leerders om byvoorbeeld die verskillende perspektiewe in bronne (vergelyk/kontrasteer) te verduidelik, gevolgtrekkings te maak oor die betroubaarheid en bruikbaarheid van bronne, ens. Hierdie vrae sal 'n maksimum van tussen 4 tot 8 punte tel en kan geassesseer word met 'n analitiese/holistiese rubriek. Werkwoorde wat gebruik sal word om brongebaseerde vrae te stel sal saam met ander insluit, vergelyk en kontrasteer, evalueer, assesseer, verduidelik tot watter mate jy sou saamstem/nie saamstem nie, lewer kommentaar oor die betroubaarheid van bewyse in 'n bron, verduidelik die betroubaarheid, lewer kommentaar oor die gevolge, verduidelik die beperkings, regverdig, ens. Tipiese vrae kan byvoorbeeld gestel word soos: Verduidelik tot watter mate ... Vergelyk die bewyse in albei Bronne 1A en 1B en verduidelik hoe jy verantwoording kan doen vir die verskille ... Lewer kommentaar of ...
- **Paragraafvrae** sal ongeveer 8 punte tel en sal met behulp van 'n analitiese/holistiese rubriek geassesseer word. Vrae sal so gestel word dat van leerders vereis sal word om vrae te beantwoord met behulp van Vlak 3-vaardighede (vergelyk/kontrasteer; eensydigheid; bruikbaarheid; betroubaarheid). Byvoorbeeld: verduidelik die rol, impak, oorsake, gevolge of betekenis of 'n spesiale historiese gebeurtenis wat verband hou met die respektiewe sleutelvraag. Tipiese vrae kan byvoorbeeld so gestel word:
 - Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf waarin jy die impak/betekenis verduidelik van ...
 - Verduidelik waarom 'n geskiedkundige die inligting in beide Bron 1A en 1B as bruikbaar beskou wanneer hy die gevolge bestudeer van ...
 - Op watter manier word die spotprenttekenaer se siening (Bron 2C) ondersteun deur die bewyse wat in die ander twee bronne voorkom ...
 - Vergelyk die bewyse in Bron 3A en 3B en verduidelik hoe die inligting in beide bronne verskil betreffende die ...
 - Verduidelik waarom 'n geskiedkundige die betroubaarheid van die bewyse in Bron 3C kan bevraagteken ...
 - Lewer kommentaar op die beperkings van Bron 3D vir 'n geskiedkundige wat ... bestudeer.

4. ASSESSERING VAN OPSTELVRAE

In die skryf van opstelle moet leerders hulle argument op 'n logiese en samehangende manier stel. Hulle moet relevante inligting kies, organiseer en saamvoeg sodat hulle 'n redelike reeks feite of 'n effektiewe argument kan aanbied om die vraag te beantwoord wat gestel is. Dit is belangrik dat 'n opstel 'n inleiding, 'n samehangende liggaam van bewyse en 'n slot het. In die beantwoording van opstelvrae moet 'n leerder in staat wees om:

- 'n Opstel te beplan en te struktureer
- Deeglike kennis en begrip van die onderwerp te demonstreer
- Relevante inligting uit hulle eie kennis te gebruik om die vraag te beantwoord
- 'n Relevante argumentslyn te ontwikkel en te behou
- Logies en samehangend te skryf

Tipiese vrae kan byvoorbeeld so gestel word:

'Bespreek krities ', 'Verduidelik tot watter mate...', 'Lewer kommentaar op...', 'Evalueer...', 'Assesseer...'

Globale Assessering van Opstelle: Totale Punt: 50

	VLAK 7	VLAK 6	VLAK 5	VLAK 4	VLAK 3	VLAK 2	VLAK 1*
AANBIEDING INHOUD 	Baie goed beplande en gestruktureerde opstel. Goeie sintese van inligting. Het 'n goed gebalanseerde, oorspronklike argument ontwikkel met bewyse. Argument deurgaans volgehou en verdedig. Onafhanklike gevolgtrekking gemaak uit bewyse om die argument te ondersteun.	Baie goed beplande en gestruktureerde opstel. 'n Relevante argument is gevolg. Bewyse gebruik om die argument te verdedig. Poog om 'n onafhanklike gevolgtrekking uit die bewyse te maak om die argument te ondersteun.	Goed beplande en gestruktureerde opstel. Poog om 'n duidelike argument te ontwikkel. Gevolgtrekking gemaak uit bewyse om die argument te ondersteun.	Argument beplan en gestruktureer. Bewyse tot 'n sekere mate gebruik om argument te ondersteun. Slotsom bereik op grond van bewyse.	Toon soms bewys van 'n gestruktureerde en beplande argument. Poog om 'n argument vol te hou. Gevolgtrekking nie duidelik ondersteun deur bewyse nie.	Poging aangewend om antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend of poog om argument te ontwikkel. Geen poging om 'n gevolgtrekking te maak nie.	Weinig of geen poging om die opstel te struktureer nie.
VLAK 7 Vraag is ten volle beantwoord. Inhoudskeuse ten volle relevant tot argument wat gevolg is.	47–50	43–46					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoudseleksie relevant tot argument wat gevolg is	43–46	40–42	38–39				
VLAK 5 Vraag grotendeels beantwoord. Inhoud toereikend en relevant.	38–39	36–37	34–35	30–33	28–29		
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord. Sommige weglatings of irrelevante keuse van inhoud.			30–33	28–29	26–27		
VLAK 3 Keuse van inhoud hou verband met vraag, maar beantwoord dit nie. Hou soms nie verband met die vraag nie. Weglatings.				26–27	24–25	20–23	
VLAK 2 Vraag ontoereikend beantwoord. Inhoud skraal.					20–23	18–19	14–17
VLAK 1* Vraag ontoereikend beantwoord of glad nie. Ontoereikend of irrelevante inhoud.						14–17	0–13

* **Riglyne vir die toekenning van 'n punt op Vlak 1:**

- Vraag glad nie beantwoord nie/totaal irrelevante inhoud; geen poging om die opstel te struktureer nie = 0
- Vraag sluit basiese en algemene irrelevante inligting in; geen poging om die opstel te struktureer nie = 1–6
- Vraag ontoereikend en vaag beantwoord; klein poging om die opstel te struktureer = 7–13

5. SLOT

Hierdie Eksamenriglyne-dokument is bedoel om die assesseringsaspirasies wat in die KABV-dokument voorgestaan word, te verwoord. Dit is derhalwe nie 'n plaasvervanger van die KABV-dokument, wat onderwysers vir onderrig moet gebruik, nie.

Kwalitatiewe kurrikulum-dekking, soos uiteengesit in die KABV, kan nie oorbeklemtoon word nie.